

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του υποβληθέντος από την Δ.Ε.Υ.Α. προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α με αριθμό πρωτοκόλλου 2416/9-02-2018 ερωτήματος με θέμα: **«Οφείλει η Δ.Ε.Υ.Α. να τοποθετήσει και να συντηρήσει πυροσβεστικά υδροστόμια στα γεωγραφικά όρια που καλύπτει η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης;»**

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η εξής απάντηση:

Το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 1069/1980 («Επιχειρήσεις ύδρευσης-αποχέτευσης») ορίζει αναφορικά με τις αρμοδιότητες των Δ.Ε.Υ.Α. ότι «οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για:

α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία,

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

4. Οι Δ.Ε.Υ.Α. συνιστώνται, ύστερα από σύνταξη οικονομικοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, με την οποία ορίζεται η επωνυμία, η έδρα, οι λόγοι που δικαιολογούν τη σύστασή τους, τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται σε αυτές, ο τρόπος εκμετάλλευσης των περιουσιακών στοιχείων, των έργων και των υπηρεσιών τους και των εσόδων από αυτή, καθώς και η περιοχή αρμοδιότητάς τους. Η απόφαση για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α. εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Περαιτέρω, το **άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, Ν. 3463/2006** ορίζει ότι «...Οι Αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: ... β) Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: ...4. Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και Διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και Διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού και **η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων** και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων **από εκδήλωση πυρκαγιάς**, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία.»

Από το νομοθετικό αυτό πλαίσιο όπως παρατέθηκε ως άνω, προκύπτει **κατ'αρχήν** ότι οι εκάστοτε Δημοτικές Επιχειρήσεις ύδρευσης και

αποχέτευσης δεν φέρουν την υποχρέωση για εγκατάσταση και συντήρηση υδροστομίων καθότι δεν προκύπτει ρητώς από τον νόμο περί Δ.Ε.Υ.Α., Ν. 1069/1980, τέτοια υποχρέωση, και περαιτέρω η ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος και από τον κίνδυνο πυρκαγιάς μεταξύ άλλων βαρύνει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού, τους Δήμους δηλαδή, όπως προβλέπει ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Ωστόσο, έχει εκδοθεί το 2011 Εγκύκλιος της Διεύθυνσης Πυρόσβεσης-Διάσωσης, ειδικότερα του 1^{ου} Τμήματος Πολιτικής Προστασίας & Επιχειρήσεων, υπ' αριθμ. 79/ 07-09-2011, η οποία ορίζει ότι «... Οι Φορείς δικτύων ύδρευσης πόλεων, οικισμών, και λοιπών περιοχών υποχρεούνται σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 8^α της σχετικής, να τοποθετούν πυροσβεστικά υδροστομία με δαπάνες τους σύμφωνα με τις υποδείξεις της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και να διαθέτουν δωρεάν νερό, για τις ανάγκες πυρόσβεσης και την πραγματοποίηση πυροσβεστικών ασκήσεων. Για το σκοπό αυτό εγγράφουν υποχρεωτικά στον ετήσιο προϋπολογισμό εξόδων τους τις απαραίτητες πιστώσεις...»

Την ως άνω εγκύκλιο επιβεβαιώνει και σχετικώς πρόσφατη **Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών υπ' αριθμ. 2132/ 17-03-2017**, όπου στο Κεφάλαιο 1.2 «**Ε ΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΩΝ ΥΔΡΟΣΤΟΜΙΩΝ**» ορίζει ότι «**Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 79/07-09-2011 του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος η καταγραφή και ο έλεγχος - επιθεώρηση της καλής λειτουργίας όλων των πυροσβεστικών υδροστομίων ενεργείται με ευθύνη των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών. Η συντήρηση των πυροσβεστικών υδροστομίων θα γίνει από τους φορείς των δικτύων ύδρευσης, μετά από υπόδειξη της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας που διενεργεί τον έλεγχό τους. Τυχόν εγκατάσταση νέων υδροστομίων γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και η δαπάνη βαρύνει τους φορείς των δικτύων ύδρευσης (Εγκύκλιος 79/07-09-2011 του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος, Ν. 1590/1986, Π.Δ. 210/1992).**»

Οι εγκύκλιοι είναι πράξεις της Διοικήσεως που εξαντλούν τη δεσμευτική τους ισχύ μέσα στα πλαίσια της Διοίκησης και των διαφόρων υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτή. Έχουν αποσαφηντικό χαρακτήρα των νομοθετικών διατάξεων και εφαρμόζονται από τα διοικητικά όργανα προς τα οποία απευθύνονται εφόσον δεν παράγει αντίθετο

δίκαιο, κάτι που απαγορεύεται εξάλλου από την αρχή της διάκρισης των εξουσιών που επιβάλλεται από το Σύνταγμα, και εφόσον δεν αποσαφηνίζει τις διατάξεις «επί τα χείρω».

Εν προκειμένω, οι ως άνω Εγκύκλιοι δεν έρχονται σε αντίθεση με τον νόμο για τον καθορισμό αρμοδιοτήτων των Δ.Ε.Υ.Α., αλλά **αποσαφηνίζουν** το πλαίσιο της αρμοδιότητας για την εγκατάσταση πυροσβεστικών υδροστομιών ανάμεσα στις διοικητικές υπηρεσίες, θέμα που δεν ορίζεται σαφώς από τις οικείες διατάξεις. Επομένως οι εγκύκλιοι στην προκειμένη περίπτωση δρουν ως ερμηνευτικές διατάξεις συμπληρωματικές και αποσαφηντικές των ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων, προκειμένου να γίνει σαφές ποια υπηρεσία αναλαμβάνει την υποχρέωση για την τοποθέτηση πυροσβεστικών κρουστών.

Επομένως, όπως προκύπτει από το παραπάνω σκεπτικό η Δ.Ε.Υ.Α. οφείλει να τοποθετήσει και να συντηρεί πυροσβεστικά υδροστόμια. Ωστόσο αυτή η υποχρέωση της αυτή πραγματώνεται σε συνεννόηση και συνεργασία με την τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία. Περαιτέρω, η τοποθέτηση και συντήρηση πρέπει να επιβάλλονται σε πλαίσια λελογισμένα κατά τα οποία μπορεί να ανταποκριθεί η Δ.Ε.Υ.Α. με βάση τον προϋπολογισμό και τα οικονομικά μέσα που διαθέτει. Η υποχρέωση δε αυτή βαρύνει τη Δ.Ε.Υ.Α. μόνο για τα χωρικά πλαίσια στα οποία εκτείνεται η αρμοδιότητα της.

Συμπερασματικά και προς απάντηση του ερωτήματός σας, η Δ.Ε.Υ.Α. οφείλει να συμμορφωθεί με την υπ' αριθμ. 79/ 07-09-2011 Εγκύκλιο, όπως επικαιροποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 2132/17-03-2017 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών και να τοποθετήσει πυροσβεστικούς κρουστούς τους οποίους παράλληλα θα συντηρεί, με υποδείξεις της τοπικής πυροσβεστικής Υπηρεσίας ανάλογα με τις ανάγκες της περιοχής. Η υποχρέωση αυτή ασκείται σε λελογισμένα όμως πλαίσια, ώστε να ανταποκρίνεται με αντικειμενικά κριτήρια στις οικονομικές και διοικητικές δυνατότητες της Δ.Ε.Υ.Α., έτσι ώστε να μπορεί να διεκπεραιώνει και το κύριο έργο της όπως αυτό ορίζεται από τις διατάξεις του ν. 1069/1980 και να μην περιέρχεται σε οικονομική δυσχέρεια λόγω υπερβολικής επιβάρυνσης στον προϋπολογισμό της από την υποχρέωση της τοποθέτησης και συντήρησης των

πυροσβεστικών υδροστομίων. Εξ' άλλου αυτό επιβάλλεται και από λόγους δημοσίου συμφέροντος, δημόσιας ασφάλειας αλλά και παρεπόμενης υποχρέωσης της Δ.Ε.Υ.Α, υπό τους ορισμούς που τέθηκαν ανωτέρω, ως Επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης.

Αθήνα, 15/02/2017

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης